

Ελληνική Δημοκρατία
**Εθνική Επιτροπή
Βιοηθικής & Τεχνοηθικής**

Ε Π Ι Σ Κ Ο Π Η Σ Η

Διάσκεψη των Προέδρων των Εθνικών Επιτροπών Ηθικής (NECs) και
της Ευρωπαϊκής Ομάδας για την Ηθική στην Επιστήμη
και τις Νέες Τεχνολογίες (EGE)

12-13 Δεκεμβρίου 2024

Αθήνα

ΕΘΝΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΒΙΟΗΘΙΚΗΣ & ΤΕΧΝΟΗΘΙΚΗΣ

Νεοφύτου Βάμβα 6, Τ.Κ. 10674, Αθήνα,

τηλ. 210- 88.47.700, φαξ 210- 88.47.701

E-mail: secretariat@bioethics.gr, url: www.bioethics.gr

1. Εισαγωγή

Στις 12-13 Δεκεμβρίου 2024 η Εθνική Επιτροπή Βιοηθικής και Τεχνοηθικής (ΕΕΒΤ) συνδιοργάνωσε με τον Τομέα Ηθικής και Ακεραιότητας της Έρευνας της Γενικής Διεύθυνσης Έρευνας και Καινοτομίας της Ευρωπαϊκής Επιτροπής (Ethics Sector, DG RTD, European Commission) διήμερη Διάσκεψη των Προέδρων των Εθνικών Επιτροπών/Συμβουλίων Ηθικής (National Ethics Committees/Councils, NECs) και της Ευρωπαϊκής Ομάδας για την Ηθική στην Επιστήμη και τις Νέες Τεχνολογίες (European Group on Ethics in Science and New Technologies, EGE), στο Αμφιθέατρο Ι. Δρακόπουλος του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών.

Αντικείμενο της διήμερης Διάσκεψης των Προέδρων ήταν ο ρόλος που μπορούν να διαδραματίσουν οι Εθνικές Επιτροπές Ηθικής στη διαμόρφωση πολιτικής και η ανταλλαγή εμπειριών και βέλτιστων πρακτικών για την αύξηση του αντίκτυπου του έργου τους στην πολιτική. Στη Διάσκεψη προσκλήθηκαν οι Πρόεδροι των Εθνικών Επιτροπών Ηθικής των 27 Κρατών-Μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης και η Πρόεδρος της Ευρωπαϊκής Ομάδας για την Ηθική στην Επιστήμη και τις Νέες Τεχνολογίες.

Τη Διάσκεψη χαιρέτισαν ο κ. Χρήστος-Γεώργιος (Άκης) Σκέρτσος, Υπουργός Επικρατείας, η κ. Joanna Drake, Αναπληρώτρια Γενική Διευθύντρια της Γενικής Διεύθυνσης Έρευνας και Καινοτομίας της Ευρωπαϊκής Επιτροπής και ο κ. Χαράλαμπος Τσέκερης, Αντιπρόεδρος και Προεδρεύων της Εθνικής Επιτροπής Βιοηθικής και Τεχνοηθικής.

Στη Διάσκεψη συμμετείχαν οι εξής εκπρόσωποι (αλφαβητικά ανά χώρα):

- Αυστρία:** κ. Christiane Druml, Πρόεδρος της Αυστριακής Επιτροπής Βιοηθικής (Austrian Bioethics Commission).
- Βέλγιο:** κ. Jan De Leye, Πρόεδρος, και Virginie Pirard, Αντιπρόεδρος της Βελγικής Συμβουλευτικής Επιτροπής Βιοηθικής (Belgian Advisory Committee on Bioethics).
- Γαλλία:** κ. Claude Kirchner, Πρόεδρος της Γαλλικής Εθνικής Επιτροπής Ψηφιακής Ηθικής (French National Digital Ethics Committee), και κ. Ingrid Callies, διοικητικό προσωπικό της Εθνικής Συμβουλευτικής Επιτροπής Ηθικής (National Consultative Ethics Committee).
- Δανία:** κ. Bergliot Borg Christensen, Μέλος του Συμβουλίου Ηθικής Δεδομένων (Data Ethics Council).

- Ιρλανδία:** κ. Emily Vereker, Επικεφαλής του Εθνικού Γραφείου των Εθνικών Επιτροπών Ηθικής και Δεοντολογίας της Έρευνας (National Office for National Research Ethics Committees).
- Ισπανία:** κ. Juan Carlos Siurana Aparisi, Αντιπρόεδρος της Ισπανικής Επιτροπής Βιοηθικής (Spanish Bioethics Committee).
- Ιταλία:** κ. Stefano Semplici, Μέλος της Ιταλικής Επιτροπής Βιοηθικής (Italian Committee for Bioethics).
- Κροατία:** κ. Zvonimir Koronc, επίσημος εκπρόσωπος της κυβέρνησης της Κροατίας σε θέματα ηθικής.
- Κύπρος:** κ. Κωνσταντίνος Φελλάς, Πρόεδρος της Εθνικής Επιτροπής Βιοηθικής Κύπρου.
- Λιθουανία:** κ. Gita Labanauskaite, Ανώτερη εμπειρογνώμονας της Λιθουανικής Επιτροπής Βιοηθικής (Lithuanian Bioethics Committee).
- Λουξεμβούργο:** κ. Daniel Becker, Πρόεδρος της Εθνικής Επιτροπής Ηθικής (National Ethics Commission).
- Ολλανδία:** κ. Myrthe Lenselink, Συντονίστρια του Κέντρου Ηθικής και Υγείας της Ολλανδίας (Netherlands' Centre for Ethics and Health).
- Ουγγαρία:** κ. Tamás Kardon, Γραμματέας του Συμβουλίου Ιατρικής Έρευνας, της Επιστημονικής και Ερευνητικής Επιτροπής (Medical Research Council, Scientific and Research Committee).
- Πολωνία:** κ. Joanna Rozynska, Πρόεδρος, και κ. Pawel Lukow, Μέλος της Επιτροπής Βιοηθικής στην Πολωνική Ακαδημία Επιστημών (Bioethics Committee in Polish Academy of Sciences).
- Πορτογαλία:** κ. Maria do Ceu Patrao Neves, Πρόεδρος του Εθνικού Συμβουλίου Ηθικής για τις Επιστήμες της Ζωής (National Council of Ethics for the Life Sciences).
- Σλοβακία:** κ. Jozef Glasa, Πρόεδρος της Επιτροπής Ηθικής του Υπουργείου Υγείας της Δημοκρατίας της Σλοβακίας (Ethics Committee of the Ministry of Health of the Slovak Republic).
- Σουηδία:** κ. Sven Eric Soder, Πρόεδρος του Σουηδικού Εθνικού Συμβουλίου Ιατρικής Δεοντολογίας (Swedish National Council on Medical Ethics).
- Φινλανδία:** κ. Janne Nikkinen, Αντιπρόεδρος της Εθνικής Συμβουλευτικής Επιτροπής για την Κοινωνική Πρόνοια και την Ηθική της Υγειονομικής Περίθαλψης (National Advisory Board on Social Welfare and Health Care Ethics).

Στη Διάσκεψη των Προέδρων συμμετείχαν επίσης:

- **Ευρωπαϊκή Ομάδα για την Ηθική στην Επιστήμη και τις Νέες Τεχνολογίες (European Group on Ethics in Science and New Technologies, EGE):** κ. Maria do Ceu Patrao Neves, Αντιπρόεδρος.

- **Ερευνητικό Έργο AIOLIA:** κ. Alexei Grinbaum, Συντονιστής του έργου AIOLIA που χρηματοδοτείται από την ΕΕ.
- **Ερευνητικό Έργο CHANGER:** κ. Βασιλική Μολλάκη, Επιστημονική Συνεργάτιδα της Εθνικής Επιτροπής Βιοηθικής και Τεχνοηθικής και Αναπληρώτρια Συντονίστρια του έργου CHANGER που χρηματοδοτείται από την ΕΕ.
- **Οργανωτική Επιτροπή του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου για την Τεχνητή Νοημοσύνη Γενικής Χρήσης (EU AI Board General-purpose AI Steering Group):** κ. Ξένια Ζιούβελου, Εθνικός Εκπρόσωπος, και ερευνήτρια στο Ινστιτούτο Πληροφορικής και Τηλεπικοινωνιών του Εθνικού Κέντρου Έρευνας Φυσικών Επιστημών «Δημόκριτος».
- **Υψηλού Επιπέδου Συμβουλευτική Επιτροπή για την Τεχνητή Νοημοσύνη του Πρωθυπουργού:** κ. Στέλιος Καρόζης, μέλος της Ομάδας Εργασίας, και ερευνητής στο Ινστιτούτο Πυρηνικών και Ραδιολογικών Επιστημών, Τεχνολογίας και Ενέργειας και Ασφάλειας του Εθνικού Κέντρου Έρευνας Φυσικών Επιστημών «Δημόκριτος».
- **Ευρωπαϊκή Επιτροπή:** κ. Lisa Diependaele, υπεύθυνη πολιτικής, και κ. Edyta Sikorska, Τομέα Ηθικής και Ακεραιότητας της Έρευνας της Γενικής Διεύθυνσης Έρευνας και Καινοτομίας της Ευρωπαϊκής Επιτροπής (Ethics Sector, DG RTD, European Commission).
- **Εθνική Επιτροπή Βιοηθικής και Τεχνοηθικής:** κ. Χαράλαμπος Τσέκερης, Αντιπρόεδρος και Προεδρεύων, τα μέλη κ. Ευάγγελος Πρωτοπαπαδάκης, κ. Ισμήνη Κριάρη, κ. Ιωάννης Κομπατσιάρης, κ. Κωνσταντίνος Καρούζης, κ. Νικόλαος Μοσχονάς, κ. Σταυρούλα Τσινόρεμα, και κ. Χρήστος Λιονής, οι Επιστημονικοί Συνεργάτες κ. Τάκης Βιδάλης, κ. Βασιλική Μολλάκη, κ. Θεόδωρος Τροκάνας, η Προϊσταμένη της Γραμματείας, κ. Μαριάννα Δρακοπούλου, και οι ασκούμενες κ. Κάτια Σαμπαθιανάκη και κ. Μαριλένα Κικίδη.

Τη Διάσκεψη κάλυψε δημοσιογραφικά το Αθηναϊκό Πρακτορείο Ειδήσεων (ΑΠΕ-ΜΠΕ).

2. Περίληψη της Διάσκεψης των Προέδρων

Η Διάσκεψη ξεκίνησε με θερμό καλωσόρισμα και εισαγωγική ομιλία από τον κ. Άκη Σκέρτσο, Υπουργό Επικρατείας της Ελληνικής κυβέρνησης, ο οποίος έθεσε τις βάσεις για τις συζητήσεις σχετικά με τις ηθικές προκλήσεις που αντιμετωπίζουμε σε σχέση με τις νέες τεχνολογίες και τον

ρόλο των Εθνικών Επιτροπών Ηθικής, ενώ ο ίδιος έκανε ιδιαίτερη αναφορά στην προστασία των ανηλίκων από ψηφιακούς κινδύνους. Ακολούθησε βιντεοσκοπημένο μήνυμα της κ. Joanna Drake, Αναπληρώτριας Γενικής Διευθύντριας της Γενικής Διεύθυνσης Έρευνας και Καινοτομίας της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, η οποία τόνισε τη δέσμευση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για τη δεοντολογική διακυβέρνηση στην έρευνα και την καινοτομία, ενώ χαιρέτισε την παρουσίαση στη Διάσκεψη των Προέδρων των δύο ερευνητικών έργων AIOLIA και CHANGER χρηματοδοτούμενων από την Ευρωπαϊκή Ένωση (ΕΕ). Ο κ. Χαράλαμπος Τσέκερης, Αντιπρόεδρος και Προεδρεύων της Εθνικής Επιτροπής Βιοηθικής και Τεχνοηθικής, καλωσόρισε τους εκπροσώπους των Εθνικών Επιτροπών Ηθικής των Κρατών-Μελών της ΕΕ και τους ευχαρίστησε για την ανταπόκριση που έδειξαν. Υπογράμμισε δε τη σημασία της Διάσκεψης για τον αντίκτυπο που έχει ο συμβουλευτικός ρόλος των Επιτροπών στη διαμόρφωση πολιτικών σε εθνικό και Ευρωπαϊκό επίπεδο. Στη συνέχεια, η κ. Lisa Diependaele, Υπεύθυνη Πολιτικής στον Τομέα Ηθικής και Ακεραιότητας της Έρευνας της Γενικής Διεύθυνσης Έρευνας και Καινοτομίας της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, περιέγραψε τους σκοπούς και τους στόχους της Διάσκεψης.

Η 1^η Συνεδρία «*Ιστορικές προοπτικές για τις Επιτροπές και τα Συμβούλια Ηθικής*», εξέτασε την ίδρυση και την εξέλιξη των Επιτροπών Ηθικής, με συντονίστρια την κ. Christiane Druml, Πρόεδρο της Αυστριακής Επιτροπής Βιοηθικής. Η κ. Virginie Pirard, Αντιπρόεδρος της Βελγικής Συμβουλευτικής Επιτροπής Βιοηθικής, παρουσίασε την εξέλιξη των Επιτροπών Βιοηθικής κατά τον 20^ό αιώνα, εξετάζοντας το ρόλο τους στη θεσμοθέτηση του ηθικού λόγου και τονίζοντας τον ρόλο που μπορούν να διαδραματίσουν και οι πολίτες ως μέλη των Επιτροπών. Στη συνέχεια, η κ. Lisa Diependaele πραγματοποίησε μια ιστορική επισκόπηση του Φόρουμ των Εθνικών Επιτροπών Ηθικής (NEC Forum) μέσω των ευρημάτων μιας έρευνας που διεξάχθηκε από τον Τομέα Ηθικής και Ακεραιότητας της Έρευνας της Γενικής Διεύθυνσης Έρευνας και Καινοτομίας της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, με αρχικό τότε στόχο τη συνεργασία μεταξύ ομόλογων Επιτροπών και την αύξηση του πολιτικού αντικτύπου. Η συνεδρία ολοκληρώθηκε με ενδιαφέρουσες τοποθετήσεις, επιτρέποντας στους/στις συμμετέχοντες/ουσες να συζητήσουν το ιστορικό πλαίσιο και τη σημερινή σημασία αυτών των Επιτροπών ηθικής και δεοντολογίας.

Τη 2^η Συνεδρία «*Σύγχρονες ηθικές προκλήσεις στη χάραξη πολιτικής για την επιστήμη και την τεχνολογία*» συντόνισε ο κ. Χρήστος Λιονής, Μέλος της Εθνικής Επιτροπής Βιοηθικής και

Τεχνοηθικής. Η συνεδρία αυτή επικεντρώθηκε στις ηθικές προκλήσεις που αντιμετωπίζει η σύγχρονη πολιτική στην επιστήμη και την τεχνολογία, και την ανάπτυξη της ηθικής των νέων τεχνολογιών (τεχνοηθικής) παράλληλα με τη βιοηθική. Η κ. Maria do Céu Patrão Neves, Αντιπρόεδρος της Ευρωπαϊκής Ομάδας για την Ηθική στην Επιστήμη και τις Νέες Τεχνολογίες, μοιράστηκε διδάγματα από το έργο και τον συμβουλευτικό ρόλο της Ευρωπαϊκής Ομάδας για την Ηθική στην Επιστήμη και τις Νέες Τεχνολογίες στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή μέσω των πρόσφατων Γνωμών που εκδόθηκαν και οι οποίες καλύπτουν ευρεία θεματολογία, ενώ η ίδια αναφέρθηκε στη σημασία των αξιών για την αντιμετώπιση κρίσεων.

Στη συνέχεια, μια συζήτηση στρογγυλής τραπέζης εξέτασε την επέκταση της ηθικής πέρα από τη βιοηθική στην ψηφιακή ηθική. Ο κ. Claude Kirchner, Πρόεδρος της Γαλλικής Εθνικής Επιτροπής Ψηφιακής Ηθικής, μετέφερε την εμπειρία του από την ίδρυση της Γαλλικής Εθνικής Επιτροπής Ψηφιακής Ηθικής, τονίζοντας ότι με την ανάπτυξη της Τεχνητής Νοημοσύνης έχει μεταβληθεί ο τρόπος σκέψης του ανθρώπου. Η κ. Bergliot Borg Christensen, Μέλος του Συμβουλίου Ηθικής Δεδομένων της Δανίας, αναφέρθηκε στον διαφορετικό τρόπο λειτουργίας των Επιτροπών στη Δανία και τόνισε τη σημασία που έχει να εγείρουν οι Επιτροπές θέματα ηθικής και δεοντολογίας στο ευρύ κοινό. Ο κ. Θεόδωρος Τροκάνας, Επιστημονικός Συνεργάτης της Εθνικής Επιτροπής Βιοηθικής και Τεχνοηθικής, επικεντρώθηκε στη γέννηση του όρου «τεχνοηθική» με αναφορές στο έργο του φιλοσόφου Mario Augusto Bunge και εξήγησε το σκεπτικό πίσω από την ίδρυση μιας ενιαίας Επιτροπής για τη βιοηθική και την τεχνοηθική στην Ελλάδα. Η κ. Ξένια Ζιούβελου, Εθνικός Εκπρόσωπος στην Οργανωτική Επιτροπή του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου για την Τεχνητή Νοημοσύνη Γενικής Χρήσης, αναφέρθηκε στη σημασία της συνεργασίας και του διαλόγου μεταξύ διαφορετικών Επιτροπών με κοινά αντικείμενα και στόχους, προκειμένου να υπάρξει αντίκτυπος στη διαμόρφωση πολιτικών. Τέλος, ο κ. Στέλιος Καρόζης, Μέλος της Ομάδας Εργασίας της Υψηλού Επιπέδου Συμβουλευτικής Επιτροπής για την Τεχνητή Νοημοσύνη του Πρωθυπουργού, παρουσίασε την Εθνική Στρατηγική για την Τεχνητή Νοημοσύνη στην Ελλάδα. Ακολούθησε ένα 'Tour de Table' κατά το οποίο οι εκπρόσωποι των Εθνικών Επιτροπών Ηθικής μοιράστηκαν τις εμπειρίες τους στην αντιμετώπιση των ηθικών προκλήσεων, τους μηχανισμούς επιλογής θεμάτων προς επεξεργασία για τη διατύπωση Γνωμών και Συστάσεων, και το ρόλο της ψηφιακής ηθικής στις αρμοδιότητες της Επιτροπής τους.

Η 3^η Συνεδρία «*Αρμοδιότητες, οργάνωση και βέλτιστες πρακτικές*», χωρισμένη σε δύο μέρη, διερεύνησε τη δομή, τις αρμοδιότητες, τη λειτουργία και τις βέλτιστες πρακτικές των Εθνικών Επιτροπών Ηθικής, καθώς και τις προκλήσεις που αντιμετωπίζουν στη διαμόρφωση συναφών πολιτικών. Το πρώτο μέρος, με συντονιστή τον κ. Κωνσταντίνο Καρπούζη, Μέλος της Εθνικής Επιτροπής Βιοηθικής και Τεχνοηθικής, εξέτασε τη σύσταση και την ενίσχυση των Εθνικών Επιτροπών Ηθικής. Ο κ. Sven-Eric Söder, Πρόεδρος του Σουηδικού Εθνικού Συμβουλίου Ιατρικής Δεοντολογίας, μοιράστηκε πληροφορίες σχετικά με τη σύσταση του Συμβουλίου Δεοντολογίας στη χώρα του που αποτελεί ένα από τα πρώτα εθνικά συμβούλια ηθικής και δεοντολογίας που συστάθηκαν στην Ευρώπη, ενώ η κ. Maria do Céu Patrão Neves, με την ιδιότητα της Προέδρου του Εθνικού Συμβουλίου Ηθικής για τις Επιστήμες της Ζωής στην Πορτογαλία, συζήτησε στρατηγικές για την ενίσχυση των Εθνικών Επιτροπών Ηθικής σε έναν εξελισσόμενο κόσμο. Ακολούθησαν ερωτήσεις και απαντήσεις πάνω σε επιμέρους πτυχές των θεματικών της Συνεδρίας.

Με συντονιστή τον κ. Juan Carlos Siurana, Αντιπρόεδρο της Ισπανικής Επιτροπής Βιοηθικής, το δεύτερο μέρος της 3^{ης} συνεδρίας εμβάθυνε στα αποτελέσματα της έρευνας της Ευρωπαϊκής Επιτροπής σχετικά με τις αρμοδιότητες και τη λειτουργία των Εθνικών Επιτροπών Ηθικής. Ο κ. Zvonimir Korogc από το Καθολικό Πανεπιστήμιο της Κροατίας παρουσίασε τα ευρήματα για την οργανωτική δομή και τις αρμοδιότητες των Εθνικών Επιτροπών Ηθικής. Η 1^η ημέρα της Διάσκεψης των Προέδρων έκλεισε με ένα 'Tour de Table', το οποίο επέτρεψε στους εκπροσώπους να προβληματιστούν πάνω στα ευρήματα της έρευνας, τις προσεγγίσεις συνεργασίας με άλλους φορείς ηθικής και δεοντολογίας και τις βέλτιστες πρακτικές για την προώθηση του αντίκτυπου στη διαμόρφωση πολιτικής.

Η 2^η ημέρα της Διάσκεψης των Προέδρων ξεκίνησε με την 4^η Συνεδρία «*Το μέλλον της ηθικής και δεοντολογίας στην έρευνα*». Με συντονιστή τον κ. Paweł Łuków, Μέλος της Επιτροπής Βιοηθικής στην Πολωνική Ακαδημία Επιστημών, η συνεδρία αυτή διερεύνησε τις εξελισσόμενες προκλήσεις για τις Επιτροπές Ηθικής και Δεοντολογίας της Έρευνας, ιδίως σε σχέση με το σχεδιασμό και τα πορίσματα των ερευνητικών έργων που χρηματοδοτούνται από την ΕΕ. Η κ. Βασιλική Μολλάκη, Επιστημονική Συνεργάτιδα της Εθνικής Επιτροπής Βιοηθικής και Τεχνοηθικής και Αναπληρώτρια Συντονίστρια του έργου CHANGER, παρουσίασε νέες

μεθοδολογίες για τον έλεγχο ηθικής και δεοντολογίας που προέκυψαν από το έργο, εξετάζοντας τον τρόπο με τον οποίο η ερευνητική δεοντολογία πρέπει να προσαρμοστεί σε ένα μεταβαλλόμενο ερευνητικό τοπίο. Ακολούθησε ο κ. Alexei Grinbaum, Συντονιστής του έργου AIOLIA, με μια συζήτηση σχετικά με τα ψηφιακά μοντέλα δεοντολογίας, αντλώντας ιδέες από τα έργα TechEthos, iRECs και AIOLIA. Η συνεδρία ολοκληρώθηκε με ερωτήσεις και απαντήσεις, επιτρέποντας στους συμμετέχοντες να εμβαθύνουν σε αυτές τις αναδυόμενες προκλήσεις στον ηθικό και δεοντολογικό έλεγχο της έρευνας.

Με συντονίστρια την κ. Ισμήνη Κριάρη, Μέλος της Εθνικής Επιτροπής Βιοηθικής και Τεχνηθικής, η 5^η Συνεδρία «*Το μέλλον των Εθνικών Επιτροπών Ηθικής και της Ευρωπαϊκής Ομάδας για την Ηθική στην Επιστήμη και τις Νέες Τεχνολογίες*» αποτέλεσε μια συζήτηση ‘Tour de Table’ για τη μεγιστοποίηση του αντικτύπου των συμβουλευτικών οργάνων στη διαμόρφωση πολιτικής. Οι συμμετέχοντες μοιράστηκαν πρακτικά παραδείγματα επιτυχιών και προκλήσεων στη μεγιστοποίηση του αντικτύπου στη χάραξη πολιτικής. Οι βασικές ιδέες περιλάμβαναν στρατηγικές για τη διαμόρφωση της κοινής γνώμης και τη συμβολή στη λήψη πολιτικών αποφάσεων, με έμφαση στην ενίσχυση των δημοκρατικών διαδικασιών μέσω συμβουλευτικών οργάνων για την ηθική και δεοντολογία.

Την 6^η Συνεδρία «*Προς μια κοινή δήλωση για την ηθική και δεοντολογία στη χάραξη επιστημονικής και τεχνολογικής πολιτικής στην ΕΕ*» συντόνισαν η κ. Virginie Pirard, Αντιπρόεδρος της Βελγικής Συμβουλευτικής Επιτροπής Βιοηθικής και ο κ. Χαράλαμπος Τσέκερης, Αντιπρόεδρος και Προεδρεύων της Εθνικής Επιτροπής Βιοηθικής και Τεχνηθικής. Η τελευταία συνεδρία έδωσε το έναυσμα στους/τις συμμετέχοντες/ουσες για μια συζήτηση πάνω στη σύνταξη μιας κοινής δήλωσης σχετικά με την ηθική και δεοντολογία στη χάραξη πολιτικής. Στόχος ήταν η σύνθεση των βασικών συμπερασμάτων της Διάσκεψης και ο καθορισμός τρόπων για τη βελτίωση της συνεργασίας και του αντικτύπου μεταξύ των συμβουλευτικών φορέων δεοντολογίας σε ολόκληρη την ΕΕ. Στη συνεδρία αυτή ο κ. Χαράλαμπος Τσέκερης παρουσίασε προσχέδιο Δήλωσης «*Για την προστασία των παιδιών από δυσμενείς επιπτώσεις των αλγορίθμων στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης*», που επεξεργάστηκε η Εθνική Επιτροπή Βιοηθικής και Τεχνηθικής, με στόχο τον προβληματισμό γύρω από το επίκαιρο θέμα και την πιθανή στήριξη από ομόλογες Εθνικές Επιτροπές άλλων χωρών. Συμφωνήθηκε ότι το θέμα αυτό θα

αποτελέσει αντικείμενο συζήτησης στο επόμενο NEC Forum, το οποίο θα διεξαχθεί στην Πολωνία τον Ιούνιο 2025.

Η Διάσκεψη των Προέδρων ολοκληρώθηκε με τις καταληκτικές παρατηρήσεις της κ. Lisa Diependaele, Υπεύθυνης Πολιτικής στον Τομέα Ηθικής και Ακεραιότητας της Έρευνας της Γενικής Διεύθυνσης Έρευνας και Καινοτομίας της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, και του κ. Ευάγγελου Πρωτοπαπαδάκη, Μέλους της Εθνικής Επιτροπής Βιοηθικής και Τεχνοηθικής, οι οποίοι συνόψισαν τα πορίσματα των συζητήσεων, δίνοντας έμφαση στη συνεχιζόμενη ανάγκη για ισχυρά δεοντολογικά πλαίσια στη διακυβέρνηση της έρευνας και της τεχνολογίας. Οι παρατηρήσεις τους επισφράγισαν τη σημασία του συνεχούς διαλόγου και της συνεργασίας μεταξύ των Εθνικών Επιτροπών Ηθικής για την αντιμετώπιση των μελλοντικών προκλήσεων.

Συμπερασματικά, η διήμερη Διάσκεψη των Προέδρων προώθησε με επιτυχία διεξοδικές συζητήσεις σχετικά με το παρελθόν, το παρόν και το μέλλον των Εθνικών Επιτροπών Ηθικής στη χάραξη πολιτικής για την επιστήμη και την τεχνολογία, ενισχύοντας τον κρίσιμο ρόλο των συμβουλευτικών φορέων ηθικής δεοντολογίας στη διαμόρφωση υπεύθυνης διακυβέρνησης.